

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Eseménydús hónapról számolhatunk be. Az MTA megtartotta 195. közgyűlését, annak részeként pedig a Külső Tagok Fórumát. Megkapták az Arany János-díjakat kiváló külhoni kutatótársaink, és a közgyűlés megválasztotta soraikból a külső és tiszteleti tagokat is.

Budapesten rendezte meg évi rendes konferenciáját az Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága.

Az indokoltan teret kapott online rendezvények mellett öröndetesen nőtt a hagyományos, valóságos találkozásokat jelentő konferenciák, előadások száma.

Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Az MTA **Arany János-életműdíját** kapta **Bodor Miklós** kémikus, gyógyszervegyész, a Floridai

Egyetem professor emeritusa, az MTA külső tagja.

Arany János Kiemelkedő Tudományos Teljesítményért Díjat kapott **Paizs Csaba** kémikus, a Babeş–Bolyai

Tudományegyetem professzora, akit az MTA közgyűlése egyúttal **külső tagjává választott**.

Arany János Fiatal Kutatói Díjat kapott **Traski Viktor** matematikus, az Ungvári Nemzeti Egyetem docense.

Arany János Érmét kapott **Bika Julianna** közgazdász, floridai kutató, a Nyugati Hírlevél

szerkesztője és **Kastori Rudolf** agrár-mérnök, növényfiziológus, az Újvidéki Egyetem nyugalmazott professzora.

Az MTA 195. Közgyűlésén megválasztották az **új külső és tiszteleti tagokat** is. Másokkal

együtt a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság két tagját: **Biró A. Zoltán** szociológust, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

professzorát, és **Csernicskó István** nyelvészt, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorát.

[Bővebben:](#)

Az **Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága Fiatal Kutatói Díját Fekete Rajmund** történész, a Nemzeti

Közszolgálati Egyetem munkatársa kapta. Az AMAT ösztöndíjában hatan részesültek.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerész-tudományi Szakosztályának 2022. évi **Lencsés György – Ars Medica díját** kapta **Noszál Béla**

emeritus professzor, a Semmelweis Egyetem korábbi intézetigazgatója, dékánja.

[Bővebben:](#)

Szíveri János-díjat kapott **Száz Pál** irodalomtörténész, a pozsonyi Comenius Egyetem oktatója.

[Bővebben:](#)

A **Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége díját** kapta meg **Simon Attila** történész, a Selye János Egyetem tanszékvezető docense, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatója, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

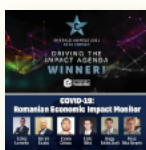
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

3. oldal

Gróf Mikó Imre-émlék-lapot kapott az **Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerész-tudományi Szakosztálya**.

[Bővebben:](#)

A **Babeş–Bolyai Tudomány-egyetem magyar tagozatos közgazdász kutatói** nyerték el a nagy-britanniai Emerald

Publishing tudományos kiadó **Real Impact Awards 2021** elnevezésű nemzetközi versenyének **fődíját**.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

A Newsweek számolt be **What is Radiation Sickness and are there Drugs to Treat it?** címmel

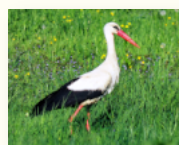
Tigyi Gábor sejtbiológus, a University of Tennessee professzorának és munkatársának kutatási eredményeiről.

[Bővebben:](#)

Elkezdődött az **Erdélyi-medence régészeti hagyatékának kutatási projektje**.

[Bővebben:](#)

Középkori kolostor- és templommaradványokat, kutakat tárnak fel a **Lévai** és az **Érsekújvári** járásokban.

[Bővebben:](#)

A **fehérgólya-állományt** kutatják **Kárpátalján**.

[Bővebben:](#)

Az **ausztriai magyar nyelvű médiakínálatot** térképezi fel a bécsi egyetem finnugor tanszékének kutatási projektje.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **HuSpaCy**, a nyílt forráskódú magyar nyelvi elemzőlánc.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Május 3-án, az MTA 195. Közgyűlése keretében rendezték meg a **Külső Tagok Fórumát**.

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást kötött az MTA **Szegedi Akadémiai Bizottsága** és a **Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács**.

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást kötött a **Sapientia Erdélyi Magyar Tudomány-egyetem** és a **Tokaj-Hegyalja Egyetem**.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

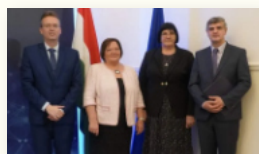
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

4. oldal

Ülést tartott a **Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat** vezetősége.

[Bővebben:](#)

Főiskola.

Nemzetközi akkreditációt kapott a **II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar**

[Bővebben:](#)

A Center for World University Rankings

(CWUR) legfrissebb jelentése szerint ismét a **Babeş-Bolyai Tudományegyetem** érte el a **legmagasabb helyezést** a romániai egyetemek közül.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Az Oxford University Press-nél jelent meg **The Oxford Guide to the Uralic Languages** című kötet. Szerkesztette **Bakró-Nagy**

Marianne, Johanna Laakso és Elena Skribnik.

[Bővebben:](#)

Oxfordban jelent meg **Szabó Csaba Roman religion in the Danubian provinces. Space sacralisation and religious communication during the Principate (1st-3rd century AD)** című monográfiája. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

Szabó Csaba Roman religion in the Danubian provinces. Space sacralisation and religious communication during the Principate (1st-3rd century AD) című monográfiája. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Budapestben jelent meg **A horvátországi magyarság a 21. században** című kötet.

Szerkesztette **Lehocki-Samardžić**

Anna, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Sokcsevits Dénes Horvátország története a 7. századtól napjainkig** című könyvének 2., átdolgozott kiadása.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának új kötetei:

Olosz Katalin: Mikor mennek vala a nagy rengetegben.

Balladák, gyűjtők, gyűjtemények nyomában. Szerkesztette

Szakál Anna.

[Bővebben:](#)

30 év anyanyelven az Egészségtudományok szolgálatában 1990–2020. Szerkesztették

Szilágyi Tibor, Gyéresi Árpád

és **Egyed Imre**, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

A vajdasági Forum Könyvkiadónál jelent meg **Bencsik Orsolya Énekes Krisztina rongyikái.**

Otthonkeresés Juhász Erzsébet, Végel László és Tolnai Ottó írásművészetében című kötete.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

5. oldal

A kolozsvári Scientia Kiadónál jelent meg a **Válság, változás, perspektívák** / Crize, schimbări și perspective II. című kötet.

Szerkesztette **Ajtony Zsuzsanna, Tóth Erika-Mária** (az MTA köztestületének külső tagjai) és **Prohászka-Rád Boróka**.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet új kötetei:

Keresztes Veronika:
A Pozsonyi Jogakadémia története (1777-1914).

[Bővebben:](#)

Liszka József: Monumentumok. Szakrális (és „szakrális”) kisemlékek a Kárpát-medencében. Forma, terminológia, funkció. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Pozsonyban jelent meg **Lampl Zsuzsanna** **Začiatky polarizácie**. Politická identita Maďarov na Slovensku v rokoch 1989-1990, jej zdroje a typy című monográfiája. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Beregszászban jelent meg **Koložsvári István, Kohut Erzsébet** (az MTA köztestületének külső tagjai) és **Dévai György** **Hidrobiológia** című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Mozaikok a magyar nyelvhasználatból**. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból VI. című kötet. Szerkesztette: **Karmacs Zoltán, Márku Anita** (az MTA köztestületének külső tagjai) és **Tóth-Orosz Enikő**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Magyar Tudomány** letölthető tematikus **májusi** száma. A SARS-CoV-2/Covid19-világjárvány nem biológiai tényezői címmel. Szerkesztette **Marton Péter**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **REGIO**. Kisebbség. Kultúra. Politika. Társadalom folyóirat **idei első** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Fórum Társadalomtudományi Szemle idei első** száma. Főszerkesztő: **Csanda Gábor**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Híd** folyóirat **idei első** száma. Főszerkesztő: **Berényi Emőke**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk májusi** tematikus száma Erdélyi magyar egyetemisták jövőképe címmel.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

6. oldal

A European Countryside folyóirat idei első számában jelent meg **Biró A. Zoltán** (az MTA külső tagja), **Sárosi-Blága Ágnes**, **Kovács Judit-Tünde: Changes in the Role of Agriculture from the Perspective of Innovative Agricultural Entrepreneurs. The Case of Szeklerland, Eastern Transsylvania** című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

Beszámolót olvashatnak el a világhálón az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Orvos-és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának XXX. tudományos üléséről**.

[Bővebben:](#)

Beszámolót olvashatnak el a világhálón az április első felében Budapesten megrendezett Hetvenöt éve történt. **A csehszlovák–magyar lakosságcsere története és emlékezete** című konferenciáról.

[Bővebben:](#)

Tudománnyal a világ körül – magyar tudósok az Egyesült Államokban címmel **Mócsy Ágnes** elméleti fizikus, **Nagy-Szakál Dorottya** kutatóorvos, **Nagy György** nyelvész, **Záborszky László** agykutató, **Moravcsik Edit** nyelvész, **Révész Kinga** kémikus, **Forgács Gábor** fizikus, biomérnök portréját tekinthetik meg a világhálón.

[Bővebben:](#)

És te, költő? címmel **portréfilm** készült **Bence Lajos** muravidéki költő-irodalomtörténészről, az MTA köztestületének külső tagjáról.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak el a világhálón az Arany János Fiatal Kutatói Díjjal kitüntetett **Traski Viktor** matematikussal, az Ungvári Nemzeti Egyetem docensével, aki jelenleg Kelet-Ukrajnában teljesít katonai szolgálatot.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak el a világhálón **Máthis Krisztián** fizikussal, a prágai Károly Egyetem professzorával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút nézhetnek meg a világhálón a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács új elnökével és alelnökével, **Csányi Erzsébet** irodalomtörténész és **Lukity Tibor** matematikus professzorokkal.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Április 19-én Zürichben tartott előadást **Reser Diana** szívsebész, a Belegärztin Herzklinik, Hirslanden főorvosa **Quo vadis chirurgia cordis?** A szívsebészet

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

7. oldal

technikája a múltban, jelenben és a jövőben címmel.

[Bővebben:](#)

Április 21-én **Trianon és a geográfia** címmel tartott előadást Bécsben **Kubassek János** geográfus–tudománytörténész, a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója.

[Bővebben:](#)

Április 21-24. között rendezték meg Székelyudvarhelyen a XXX. **Nemzetközi Gépészeti Konferenciát**.

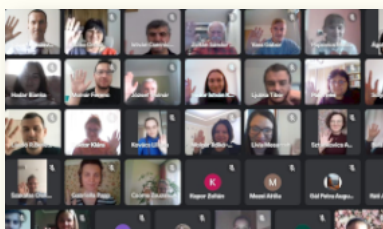
[Bővebben:](#)

április 22-én.

Az alapkutatástól az új terápiáig címmel rendeztek tudományos ülést Csíkszeredában

[Bővebben:](#)

aljai Magyar Főiskolán április 22-én.

Online **konferenciával** emlékeztek meg a **Föld napjáról** a II. Rákóczi Ferenc Kárpát-

[Bővebben:](#)

A Sapientia EMTE szervezésében április 25-én online előadást tartott **Pusztai**

Gabriella nevelésszociológus, oktatáskutató, a Debreceni Egyetem intézet-

igazgató professzora **A szülők gyermeknevelő tevékenységének hatása a tanulmányi eredményességre** címmel.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon New York-ban tartott előadást **Takács Zoltán** toxikológus, a ToxIntech kutatója **Deadliest Lifesavers** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 26-án Csíkszeredában tartott előadást **Barna Imre Ferenc** fizikus, a Wigner Fizikai Kutatóközpont tudományos főmunkatársa **A diffúziós egyenlet analitikus megoldásai különféle Ansatz-okkal** címmel.

[Bővebben:](#)

Hermann Róbert hadtörténész professzor, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum tudományos vezetőhelyettese ugyanezen a napon Komáromban tartott előadást **Klapka és Görgei** címmel.

[Bővebben:](#)

A Szent István Rend ornátusa Nagyszebenben címmel tartott online előadást április 27-én **Szekeres Attila István** heraldikus, az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület elnöke, az MTA köztestületének külső tagja a 16. Heraldikai Szimpóziumon.

[Bővebben:](#)

Egy (közép)európai... József Attila és a romániai kultúrák címmel rendeztek nemzetközi konferenciát április 27-29. között Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Április 28-30. között rendezték meg a székelyföldi Csomakörösön a **Kőrösi Csoma Sándor – Tények és érvek a magyarságkutatásban** című tudományos konferenciát.

[Bővebben:](#)

Április 29-én rendezték meg Kolozsváron az **Agora Társadalom- és bölcsészettudományi konferenciát.**

[Bővebben:](#)

Előadásokat tartott Bécsben május 2-án és 5-én **Kulcsár Krisztina** történész, a Magyar Nemzeti Levéltár főlevéltárosa **Hofstaat und Hofleben in Pressburg**, illetve **Wie bekämpfte man die Epidemie des 18. Jahrhunderts?** címmel.

[Bővebben:](#)

Május 5-én **Háború és béke Josephusnál** angol és német nyelvű konferenciát rendezett Komáromban a Selye János Egyetem Josephus Kutatóintézete.

[Bővebben:](#)

Május 5-én Sepsiszentgyörgyön tartott előadást **Csóka György** erdőmérnök, entomológus, a Soproni Egyetem professzora

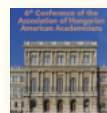
Erdeink egészsége egy változó világban címmel.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon Marosvásárhelyen tartott előadást **Választó utakon – szemelvények a magyarországi erdészeti nemesítés eredményeiből** címmel **Benke Attila** erdőmérnök, a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézetének osztályvezetője.

[Bővebben:](#)

Május 5-7. között Budapesten rendezték meg az **Amerikai Magyar Akadémikusok Társaságának 6. konferenciáját**, amelyen részt vett **Kocsis Károly** geográfus akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

Május 6-án **Bácska kulturális örökségének és erőforrásainak újrahazsnosításáról** szóló konferenciát rendeztek Szabadkán Több mint érték címmel.

[Bővebben:](#)

Május 6-7-én rendezték meg Marosvásárhelyen a 15. **Új Média Konferenciát.**

[Bővebben:](#)

Ugyanebben az időben rendezték meg Kolozsváron 16. alkalommal a **Filozófus Nyílt Napokat.**

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

9. oldal

Május 7-én 19. alkalommal rendezték meg a **Szilágyság-kutatás napjait**, amely idén Szamosardón adott helyet a Hagyományaink őrzése. A népdal és a néptánc a Szilágyságban elnevezésű konferenciának.

[Bővebben:](#)

Május 7-9. között nemzetközi tudományos tanácskozást rendeztek Kolozsváron **Kormányzás és kultúrapártolás a hosszú XIX. században** címmel.

[Bővebben:](#)

Május 8-án Bécsben tartott előadást **Demény Péter** irodalomtörténész, szerkesztő, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem oktatója, az MTA köztestületének külső tagja **Bécsi órakeringő. Egy város változásai az irodalmi időben** címmel.

[Bővebben:](#)

TudományKöz sorozatában **Petőfi Sándor és Jókai Mór életműveinek párhuzamos megközelítéshetősége** címmel rendezett kerekasztal-beszélgetést az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága május 9-én.

[Bővebben:](#)

Május 10-én Kolozsváron tartott előadást **Bezeczy Gábor** irodalom-

történész, az MTA doktora, **Századforduló, szépirodalom, időszaki sajtó** címmel.

[Bővebben:](#)

Május 11-én az Eperjesi Egyetem Magyar Nyelv és Kultúra Intézete létrehozásának 10. évfordulója alkalmából **Magyar nyelv, irodalom és kultúra Eperjesen** címmel nemzetközi konferenciát rendeztek.

[Bővebben:](#)

Május 11-én beszélgetést hallhattak a világhálón **Mócsy Ágnes** erdélyi származású elméleti fizikussal, a brooklyni Pratt Intézet professzorával **On an Unpaved Road – From Physics to Filmmaking** címmel.

[Bővebben:](#)

12. alkalommal rendezték meg Kolozsváron a **Szociológus Napokat** május 11-13. között Krízisek árnyékában címmel.

[Bővebben:](#)

Tudományos vita-délutánt szervezett május 12-én a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola online formában, amelyen előadást tartott **Kocsis Károly** geográfus akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal

Bizottságának elnöke **Magyarország és a magyarok**. Az állam- és etnikai tér viszonya az elmúlt évezredben hazánk területén és **Kontra Miklós** nyelvész, az MTA Domus Kuratóriumának elnöke **Jövőt formáló nyelvi nevelés** címmel.

[Bővebben:](#)

Május 12-én **Zwischen den Welten** címmel nemzetközi konferenciát rendeztek Bécsben

Alföldi András ókortörténész, régész emlékére.

[Bővebben:](#)

A **Bolyai János Ösztöndíj megalapításának 25. évfordulója** alkalmából rendezett **konferenciát**

május 12-13. között az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága.

[Bővebben:](#)

Május 12-15. között rendezték meg

Kézdivásárhelyen a XXIII. **Nemzetközi Bányászati, Kohászati és Földtani Konferenciát**.

[Bővebben:](#)

Hasonlóságok és eltérések magyarországi és erdélyi tanító szakos hallgatók mentális

egészségi állapotában és egészség-magatartásában címmel rendeztek tudományos szimpóziumot Marosvásárhelyen május 15-én.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

93 éves korában **elhunyt Béla László** mérnök–informatikus, legutóbb a massachusettsi Cambridge-ben a Mitsubishi Villamossági Kutatólaboratórium vezetője, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 71. évében **elhunyt Kerekes László** gépészmérnök, a Kolozsvári Műszaki Egyetem nyugalmazott

professzora, az Erdélyi Múzeum-Egyesület alelnöke.

[Bővebben:](#)

A 75 éve született **Juhász Erzsébet** vajdasági író–irodalomtörténészre, az Újvidéki Egyetem

professzorára **emlékeztek** Bácska-Topolyán.

[Bővebben:](#)

150 éves a kolozsvári magyar felsőoktatás.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

585 esztendeje született a szepességi Lőcsén **Thurzó János bányagépész**, a magyar bányászat első név szerint ismert, európai híru műszaki fejlesztője.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

490 évvel ezelőtt az örvidéki Nemetújváron **született Beythe István természettudós**, botanikus, az első magyar flóraleírás szerzője.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Berethalomban született 235 éve **Bielz Mihály geológus**, zoológus, az erdélyi természettudósok társaságának alapító elnöke.

[Bővebben:](#)

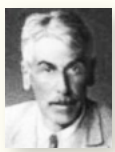
A felvidéki Zselizen született 180 évvel ezelőtt **Kherndl Antal hídépítő mérnök**, a Műegyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Nagyszebenben született 155 éve **Hoór Tempis Mór villamosmérnök**, a József Nádor Műegyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

145 évvel ezelőtt született Selmechányán **Fekete Zoltán erdőmérnök** professzor, a Magyar Királyi Bánya- és Erdőmérnöki Főiskola rektora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Déván született szintén 145 éve **Nopcsa Ferenc paleontológus**, geológus, a Földtani Intézet igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

140 évvel ezelőtt született Lembergben (ma Lviv) **Julius Edgar Lilienfeld**, osztrák–magyar származású amerikai **fizikus**, az Universität Leipzig professzora, majd az Amrad in Malden, Massachusetts kutatója.

[Bővebben:](#)

A Verőce vármegyei Szlatinán (ma Horvátország) született ugyancsak 140 éve **Weszelszky Gyula kémikus**, gyógyszerész, radiológus, a budapesti egyetem intézetvezető professzora.

[Bővebben:](#)

A bánsági Szakálházán született 130 esztendeje **Kazinczy László gépészmérnök**, a Műegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Árpástón született 125 éve **Mihály István geológus**, a szegedi egyetem tanszékvezető professzora.

[Bővebben:](#)

A felföldi Üzbégen (más néven Izbék, szlovákul Zbehy) született 125 évvel ezelőtt **Tihanyi Kálmán fizikus**, villamosmérnök, feltaláló, az ikonoszkóp megalkotója.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Tordán született 115 évvel ezelőtt **Borbély Samu matematikus**, mérnök, a Bolyai Egyetem, majd a miskolci, illetve Budapesti Műszaki Egyetem professzora,

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

12. oldal

a magdeburgi Otto von Guericke Nehézipari Műegyetem intézetigazgatója.

[Bővebben:](#)

90 éves lenne a Kolozsváron született **Reményi Sándor matematikus**, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem oktatója.

[Bővebben:](#)

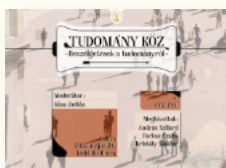
FELHÍVÁSOK

Megjelentek az **MTA Domus-programjának új felhívásai** tudományos könyvek kiadására, színvonalas nemzetközi publikációk megjelentetésére, illetve nemzetközi konferenciákon való részvétel támogatására.

A pályázási határidők: augusztus 31., illetve szeptember 30.

[Bővebben:](#)

TudományKöz sorozatában május 24-én a **matematikáról** rendez online **kerekasztal-beszélgetést** az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága. Csatlakozásra, illetve utólagos megtekintésre is van lehetőség.

[Bővebben:](#)

Migráció, emberi jogok, „Eurázia” címmel tart online előadást május 31-én

Tonk Márton filozófus professzor, a Sapientia EMTE rektora.

[Bővebben:](#)

Június 2-3. között nemzetközi pénzügyi konferenciát rendeznek Nagyváradon **Pénzügyi válságok és válságkezelési tapasztalatok** címmel.

[Bővebben:](#)

Június 9-10 között rendezik meg Kolozsváron a **IX. erdélyi magyar vendéglátás és turizmus konferenciát**.

[Bővebben:](#)

ELTE Július 4-10. között rendezi meg Budapesten az Eötvös Loránd Tudományegyetem a **25. Kárpát-medencei Nyári Egyetemet**.

A jelentkezési határidő: május 27.

[Bővebben:](#)

30. alkalommal rendezik meg július 10-23. között (online módon) az **Oszták–Magyar Nyári Egyetemet**.

[Bővebben:](#)

Kutatásszemléleti, -módszertani és -történeti összefüggések a magyar néprajztudományban címmel rendeznek konferenciát október 7-én Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Nézőpont és reprezentáció címmel rendezik meg november 10–11-én Kolozsváron a X. Interdiszciplináris párbeszéd konferenciát.

A jelentkezési határidő: június 1.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

---

13. oldal

November 24–27. között
rendezik meg Újvidéken
a 21. **Vajdasági Magyar
Tudományos Diákköri Konferenciát**,
melynek top témája a *béke*.

A jelentkezési határidő: október 1.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

14. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2022/5. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők

[az MTA honlapján.](#)

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Békés Ferenc

(Zalaegerszeg, 1947. október 6.)

a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja

Ferenc Békés was born in Zalaegerszeg on 6th October 1947. He attended the Petrik Lajos Chemical Technical School, from where he graduated as a chemical technician in 1967. In 1968-1972 he studied at the Chemical Engineering Faculty of the Technical University of Budapest. He earned his second degree as a teacher in 1972, Doctor Tech. in 1976, PhD in 1981, and DSc in 1990. In 1972-1987 he was senior lecturer at the Department of Food Chemistry of the Technical University of Budapest. In 1987 he left for Australia, he became senior research scientist then head of the Scientific Department of Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation (CSIRO), Sydney, at the Division of Plant Industry, Grain Quality Research Laboratory, from where he

Békés Ferenc Zalaegerszegen született 1947. október 6-án. A Petrik Lajos Vegyészeti Technikumba járt, 1967-ben végzett vegyésztechnikusként. 1968-1972-ben a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karának hallgatója volt. 1972-ben tanári diplomát is kapott, 1976-ban kisdoktori, 1981-ben PhD-fokozatot szerzett, 1990-ben pedig a műszaki tudományok doktora (DSc) lett. 1972-1987-ben a Budapesti Műszaki Egyetem oktatója volt. 1987-ben Ausztráliába ment, az Ausztrál Nemzetközösségi Tudományos és Ipari Kutató Szervezet (CSIRO) Növényipari Intézetének és Gabonaminőségi Kutató Laboratóriumának tudományos főkutatója, majd vezetője lett. 2011-ben vonult nyugdíjba. 2004 óta tulajdonosa az FBFD PTY LTD-nek.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

16. oldal

retired in 2011. Since 2004 he has been owner of the FBFD PTY LTD.

In 2000-2001 he was leader of Program 5 of Quality Wheat CRC Limited, The Cooperative Research Centre for Quality Wheat Products and Processes. The objection was to provide a basis for breeding for quality by understanding the relationship between flour composition and dough processing properties, to study the products of genes from sources outside cultivated wheat for novel effects on dough function, and to better predict commercial bakery performance of flours.

His primary scientific interests are in glutenin, food science, biochemistry, gluten and wheat flour. Professor Békés has included themes like gliadin, transgene and botany in his glutenin study. The Gliadin study combines topics in areas such as storage protein, polyacrylamide gel electrophoresis, proteomics and plant breeding.

He is author/co-author of nearly 200 publications and several patents, including Hungarian-Australian Collaborations in Flour Milling and Test Milling over 120 Years.

He is a member of the American Association of Clinical Chemistry (AACC), the Royal Australian Chemical Institute (RACI), and founding member of the executive committee of the Australian-Hungarian Professional Society. He is member of the editorial board of Élelmiszervizsgálati Közlemények – Journal of Food Investigation.

In 2000 he (and P. Gras) was awarded The Perten Prize of the International Association for Cereal Science and Technology for their research in advancing

2000-2001-ben a Quality Wheat CRC Limited, a Minőségi Búzátermékek és Eljárások Együttműködési Kutatóközpont 5-ös programjának vezetője volt.

A program célkitűzései a következők voltak: a liszt összetevői és a tészta-feldolgozási sajátosságok közötti kapcsolat megértése alapján elősegíteni a minőségi nemesítést, tanulmányozni a termesztett búzán kívüli forrásokból származó géntermékeket a feldolgozási funkciók megújításáért, és pontosabban előrejelezni a kereskedelmi lisztek sütőipari hatékonyságát.

Legfontosabb tudományos kutatási területei a glutenin, az élelmiszertudomány, a biokémia, a glutén és a búzaliszt.

A glutenin tanulmányozása során foglalkozott a gliadinnal, a transzgénekkal és a botanikával. Gliadin-tanulmánya olyan területekre is kiterjed, mint a raktározó fehérje, a poliakrilamid gél elektroforézis, a proteomika és a növény-nemesítés.

Közel 200 publikáció – köztük a Hungarian-Australian Collaborations in Flour Milling and Test Milling over 120 Years - szerzője és/vagy társszerzője, több szabadalom birtokosa.

Tagja az Amerikai Klinikai Kémiai Egyesületnek (AACC), az Ausztrál Királyi Kémiai Intézetnek (RACI) és alapító tagja az Ausztrál–Magyar Szakmai Társaság Végrehajtó Bizottságának.

Szerkesztőbizottsági tagja az Élelmiszeripari Közlemények – Journal of Food Investigation folyóiratnak.

2000-ben (P. Gras-szal közösen) az International Association For Cereal Science and Technology a rangos Harold Perten-díjjal jutalmazta a tészta molekuláris szintű természetének

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

17. oldal

our understanding of the nature of dough at the molecular level, involving the development and application of equipment for very-small-scale testing of wheat functional properties.

He has been working together with Hungarian colleges. In 2011 he promoted the return of the small model mill to Hungary, which is exhibited in the Ábrahám Ganz Foundry collection.

In 2013 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Agricultural Sciences. He read his inaugural speech A „sütőipari minőség” fogalom fejlődése a gabonakémia születésétől napjainkig a gabonavegyész szemével on 14 February 2014.

megértésében elért eredményeiért, beleértve a búza funkcionális tulajdonságait vizsgáló igen kisméretű eszköz alkalmazását.

Sok magyar kollégájával együttműködött.

2011-ben szerepet játszott a kis magyar próbamalom Magyarországra juttatásában.

A malom a Ganz Ábrahám Öntödei Múzeumban megtekinthető.

2013-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották az Agrártudományok Osztályában.

Székfoglaló előadását 2014. február 14-én tartotta A „sütőipari minőség” fogalom fejlődése a gabonakémia születésétől napjainkig a gabonavegyész szemével címmel.

Contact

Adress: FBFD Pty Ltd, 34 Hull Road,
Beecroft, NSW 2119, Australia

Tel.: 61 2 987 54029

Fax: 61 2 987 54029

E-mail: firinc47@gmail.com

Kapcsolat

Cím: FBFD Pty Ltd, 34 Hull Road,
Beecroft, NSW 2119, Australia.

Tel.: 61 2 987 54029;

Fax: 61 2 987 54029

E-mail: firinc47@gmail.com